

P. Kolumban, S. O. Cist.

Izvoljen rod — Kraljevo duhovstvo

Kristjan — zaznamenovan s Svetim Duhom božjim

Ne samo duhovnik, tudi že krščenec in birmanec sme na svoj način in seveda vedno le v zvezi z duhovnikom darovati nebeškemu Očetu nedolžno Jagnje Jezusa. V to ga vsposablja že neizbrisno znamenje sv. krsta in sv. birme. Tudi neizbrisno znamenje sv. krsta in sv. birme nas že dela podobne Kristusu-Duhovniku, čeprav v manjši meri kakor neizbrisno znamenje mašniškega posvečenja. Zato se more že vsak krščenec, tembolj birmanec s pridom udeleževati vzvišene evharistične daritve in na sebi lasten način darovati Bogu vedno prijeten dar — Jezusovo telo in kri. To resnico nam najlepše pojasnjuje zopet sv. Tomaž Akvinski: »Neizbrisno znamenje«, pravi, »ni nič drugega kakor neki delež na Kristusovem duhovstvu. Kakor ima namreč Kristus popolno duhovniško oblast, tako so mu verniki podobni v tem, da imajo neki delež na duhovni oblasti glede zakramentov in glede tega, kar se nanaša na bogočastje. Neizbrisno znamenje, ki se vtisne po zakramentih krsta in birme za vršitev tega, kar se nanaša na bogočastje, je znamenje Kristusovo, po katerem so mu verniki podobni.« »Zakramentalno neizbrisno znamenje«, pravi Katoliški katekizem kardinala Gasparrija, »nam daje dvojce: da se namreč po nekem znaku drug od drugega (krščenec od nekristjana, birmanec od nebirmanca, duhovnik od neduhovnika) razlikujemo in da postanemo sposobni kaj svetega prejeti ali izvršiti. V krstu se človeku vtisne neizbrisno znamenje, po katerem postane od skrivnostnega telesa Kristusovskega — cerkve — sposoben prejeti druge zakramente; v birmi se mu vtisne neizbrisno znamenje, po katerem postane vojak Kristusov, da javno izpoveduje sv. vero; v mašniškem posvečenju se pa človeku vtisne neizbrisno znamenje, po katerem postane služabnik Kristusov z oblastjo, vršiti in deliti zakramente.«

Le v moči neizbrisnega znamenja sv. krsta in sv. birme se morejo torej tudi že navadni verniki obojega spola tudi osebno in neposredno udeleževati evharistične daritve, kajpada vedno le v zvezi s službujočim duhovnikom. Neizbrisno znamenje včlanja krščenca v Kristusovo skrivnostno telo, daje mu usposobljenost in pooblaščenje za udeležbo in sodelovanje pri Jezusovi evharistični daritvi. Jezus Kristus je s svojim učlovečenjem stopil s človeštvom v tako tesno zvezo, da je ločitev med njim in ljudmi nemogoča. S tem, da je

postal človek, je postal Glava človeštva. Ako daruje in se daruje Glava, darujejo in se darujejo tudi udje — vsi posamezni verniki. Kadarkoli torej Kristus vrši po službi duhovnika svojo evharistično daritev, se daruje kot Glava skrivnostnega telesa skupaj z vsemi vanj včlanjenimi verniki. »Kristus je za grehe enkrat umrl, pravičen za krivične, da bi nas p r i v e d e l k B o g u« (1 Pet 3, 18). To vodstvo k Bogu obstoji predvsem v tem, da nam je Kristus odprl pot k skupnemu, občestvenemu deležu na njegovi daritvi. Po neizbrisnem znamenju sv. krsta in sv. birme se torej kristjan že udeležuje Kristusovega duhovstva, ki ga Kristus najvidneje in najzveličavneje izvršuje v daritvi sv. maše. Popolnejša pa postane ta udeležba po posebnem neizbrisnem znamenju zakramenta mašniškega posvečenja.

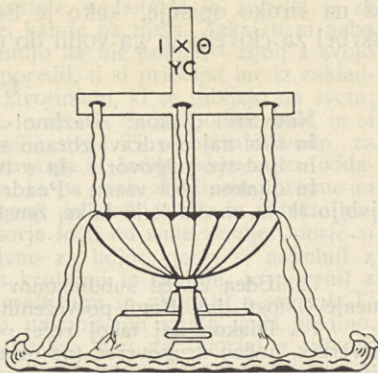
Neizbrisno znamenje sv. krsta in sv. birme usposablja kristjana za splošno — notranje duhovstvo, neizbrisno znamenje mašniškega posvečenja pa daje človeku vrhu tega še posebno — vidno in zunanje duhovstvo. Ločiti moramo torej, kakor jasno in lepo uči Rimski katekizem, posebno ali zunanje ter splošno ali notranje duhovstvo: »Kar se tiče notranjega duhovstva, se vsi verniki, potem ko so se očistili z zveličavno vodo (v sv. krstu), imenujejo duhovniki, zlasti pa pravični, ki imajo božjega Duha in so po darežljivosti božje milosti postali živi udje Jezusa Kristusa, velikega duhovnika. Ti namreč z vero, ki jo užiga in oživlja ljubezen, darujejo na oltarju svojega duha Bogu duhovne daritve. K tem je treba prištevati na splošno vsa dobra in poštena dela, ki jih vršijo v božjo slavo. Zato beremo v Razodetju: ‚Kristus nas je opral naših grehov s svojo krvjo ter nas napravil za kraljestvo, za duhovnike Bogu, svojemu Očetu‘ (Raz 1, 6). V istem smislu je dejal prvak apostolov: ‚Njemu se dajte tudi sami vzdati kot živi kamni v duhovno hišo, za sveto duhovstvo, da boste darovali duhovne daritve, Bogu prijetne po Jezusu Kristusu‘ (1 Pet 2, 5). In apostol nas opominja, ‚naj damo svoja telesa v živo, sveto, Bogu prijetno daritev, bogoslužje po pameti‘ (Rim 12, 1). David je prav tako mnogo poprej dejal: ‚Daritev Bogu je skesan duh, skesanega in ponižanega srca, o Bog, ne zametuješ‘ (Ps 50, 18). Vse to se nanaša na notranje duhovstvo.«

Veselega daritelja Bog ljubi

Če ločimo zasebno in javno oziroma liturgično molitev, pa razlikujemo poleg liturgične ali evharistične daritve še daritve in žrtve v širšem pomenu besede, ki jih, ako le hočemo, lahko dan za dnem spravljamo v najožjo zvezo z daritvijo sv. maše. Daritev v širšem smislu je, kakor nam je že razvidno iz navedenih besed Rimskega katekizma, vse tisto, s čimer človek izraža, da Bogu samega sebe daruje. Daritev v tem pomenu je že vsaka molitev, kakor molimo v 140. psalmu: »Naj se dviga, Gospod, moja molitev kakor kadilo pred tvojim obličjem, povzdigovanje mojih rok bodi kakor večerna daritev.« »Po Kristusu torej neprestano prinašajmo Bogu hvalno daritev, to je, sad ustnic, ki slavé njegovo ime« (Hebr 13, 15), nas vzpodbuja sv. Pavel. Daritev v širšem pomenu imenuje prav tako sv. Pavel tudi dela usmiljenja: »Dobrodelnosti in miloščine pa ne pozabite, zakaj take daritve so Bogu všeč« (Hebr 13, 16). Zato pravi sv. Tomaž Akvinski: »Vse tisto, kar skazujemo Bogu zato, da bi svojega duha dvignili k njemu, lahko imenujemo daritev.«

Vsak vernik je v tem oziru po navedenih besedah sv. Petra duhovnik, da je dolžan Bogu darovati duhovno daritev svetega življenja. Čim bolj bo

njegovo življenje bogato vsakdanjih žrtev in odpovedi samemu sebi, s tem večjim veseljem ga bo sprejemal nebeški Oče, ko mu bo pri sveti maši daroval Jezusovo telo in kri in z Jezusom vred samega sebe z vsem srcem in vso dušo in vsem življenjem; tem odločnejšega in močnejšega ga bo odpuščal v opravila vsakdanjega življenja. Mnogotere so dobrine svete maše, zlasti združene s svetim obhajilom. Naglasimo za sedaj samo eno: evharistična daritev nas najnazorneje uči in nam najuspešneje pomaga našega nadnaravnega dostojanstva vredno spolnjevati največjo zapoved v postavi: ljubezen do Boga in bližnjega. V moči evharistične daritve »posnemajmo torej Boga kot ljubljeni otroci in živimo v ljubezni, kakor je tudi Kristus ljubil nas in se za nas dal v daritev in krvavo žrtev, Bogu v prijeten vonj« (Ef 5, 1—2)!

Ta kelih je nova zaveza v moji krvi, ki se za vas preliva

Dr. Franc Lukman

Evharistično bogoslužje v stari cerkvi

(Nadaljevanje.)

7. Liturgična reforma 4. stoletja. Liturgija sv. Klemen

Četrto stoletje je čas velikih liturgičnih reform. Čisto naravno. V prvih treh stoletjih je krščanstvo bojevalo hude boje s pogansko rimsko državo. Bogoslužje se je vršilo v hišah zasebnikov ali v bogoslužnih stavbah skromnega obsega. Ko pa je cesar Konstantin dal krščanstvu enakopravnost, l. 313 na zapadu in l. 324 po zmagi nad Licinijem tudi na vzhodu, so se začele graditi velike, monumentalne božje hiše. Cesar sam je dal dober zgled in postavil lepe cerkve v Rimu, Carigradu in Jeruzalemu, v katerih se je obhajalo bogoslužje z velikim sijajem. Zato so v četrtem stoletju razširili v monumentalnost tudi liturgijo. Svoj del je prispevala še borba z arianstvom, ki je tajilo sobistvenost božjega Sina z Očetom: v liturgičnih molitvah so poudarjali, da je božji, od vekomaj iz Očeta rojeni Sin Očetu v vsem enak in z njim pravi Bog.

V naslednjem podam slovenski prevod liturgije, ki ji pravijo Klemenova. Ohranjena je v 8. knjigi »Apostolskih konstitucij«. To je obsežna cerkvenopravna in liturgična zbirka, nastala proti koncu 4. stoletja v Siriji ali nemara v Carigradu. Neznane, ki je zbirko sestavil, trdi v 6. knjigi, da je delo sv. Klemen Rimskega, apostolskega učenca in proti koncu 1. stoletja rimskega papeža. Evharistično bogoslužje v 8. (zadnji) knjigi je najstarejša popolna liturgija, ki se nam je ohranila. Ker je zelo obsežna, sem v prevodu izpustil začetne molitve pred darovanjem. Dostavil sem naslove, ki bralcu kažejo, kako je liturgija sestavljena: nje osnova nam je že znana iz poročila sv. Justina (Božji vrelci str. 27—30), iz liturgije v »Apostolskem izročilu« rimskega Hipolita (Božji vrelci str. 39—41) in iz liturgije škofa Serapiona (Božji vrelci str. 55—57). Posebej opozarjam na zelo dolgo »Hvalnico« (prefacijo),

ki na široko opisuje, kako je Bog vse modro ustvaril in uredil in kako je skrbel za človeka in ga vodil do odrešenja.

1. Poljub miru

Nato reci diakon: »Pazimo!«

In škof naj pozdravi zbrano srenjo in reče: »Mir božji z vami vsemi!«

In ljudstvo odgovori: »In s tvojim duhom!«

In diakon reci vsem: »Pozdravite se s svetim poljubom!« In kleriki naj poljubijo škofa, moški laiki laike, ženske ženske.

2. Darovanje

... Eden izmed subdiakonov daj mašnikom vodo, da si umijejo roke, znamenje čistosti duš, Bogu posvečenih.

... Diakon naj takoj reče: »Noben katehumen¹, noben poslušajoči², noben neverniki, noben drugoverec (ne ostani tukaj)! Pristopite, ki ste molili prejšnjo molitev³! Matere, vzemite k sebi otroke! Nihče (ne imej ničesar) zoper nikogar⁴! Nihče ne (ostani tu) iz hinavstva! Kvišku h Gospodu stojmo s strahom in trepetom pri darovanju!«

Ko se to izvrši, naj prinesó diakoni darove⁵ na oltar in mašniki naj stopijo na njegovo desno in levo, kakor stojé učenci ob svojem učitelju. Dva diakona na vsaki strani oltarja naj držita pahljače iz tankih kozic ali pavjega perja ali platna in naj rahlo odganjata sitne živalce, da ne zlezejo v kelihe⁶.

3. Anáfora (kánon sv. maše)

a) Hvalnica Boga

Škof z mašniki, oblečen v belo obleko, naj pri oltarju stojé zase moli, naredi z roko na čelu znamenje križa in reče: »Milost vsemogočnega Boga in ljubezen našega Gospoda Jezusa Kristusa in družba svetega Duha bodi z vami vsemi!« — In vsi naj skupaj odgovoré: »In s tvojim duhom!« — Škof: »Kvišku misli!« — Vsi: »Imamo jih pri Gospodu.« — Škof: »Zahvalimo Gospoda!« — Vsi: »Spodobi se in pravično je.«

In škof naj reče: »Res se spodobi in je pravično pred vsem slaviti tebe, pravega Boga, ki si pred stvarmi, po katerem se imenuje vsako očetovstvo v nebesih in na zemlji, ki si edini nerojen, brez začetka, nobenemu kralju in gospodarju podrejen, ki ničesar ne potrebuješ, ki deliš, kar je dobrega, ki si vzvišen nad sleherni vzrok in početek, ki si vedno v vsem enak⁷, iz katerega je vse kakor iz izhodišča prišlo, da jé. Ti si spoznanje brez začetka, večno gledanje, nerojeno poslušanje, nepriučena modrost, prvi po naravi in edini, ki vedno bivaš, in večji ko vsako število, ki si vse iz nič ustvaril po svojem edinorojenem Sinu, njega pa si pred vsemi veki rodil s svojo voljo in močjo in dobroto brez posredovanja⁸, edinorojenega Sina, Boga Besedo, živo Modrost, prvorojenca vsega stvarstva, znanilca svojega velikega sklepa⁹, svojega velikega duhovnika, kralja in gospoda stvari, ki jih um in čut spozna¹⁰, ki je predvsem in po katerem je vse. Zakaj ti, večni Bog, si po njem vse naredil in po njem vsemu naklanjaš primerno previdnost; po njem, po katerem si dal stvar, da so, si tudi podelil, da so dobre¹¹. — Bog in Oče tvojega edinorojenega Sina, ki si po njem pred vsem drugim ustvaril kerube in serafe, veke

¹ Spreobrnjenec, ki se pripravlja na krst.

² Kristjan, ki opravlja javno pokoro za velike grehe.

³ Molitev za vernike, ki se je opravila malo prej pred poljubom miru.

⁴ Po Gospodovem opominu Mt. 5, 23. 24.

⁵ Kruh in vino.

⁶ »Ripidion« je bil torej muhovnik, pahljača za odganjanje muh in mušic. Danes se na vzhodu »ripidion« rabi pri slovesni službi božji, a je zgolj simboličnega pomena: na leseni paličici podoba Serafima s šestimi peruti.

⁷ Nespremenljiv.

⁸ Oče je svet ustvaril po svojem Sinu, Sina pa je rodil iz sebe brez posredovalca.

⁹ T. j. večnega odrešilnega sklepa.

¹⁰ T. j. nevidnih in vidnih stvari, ustvarjenih duhov (angelov) in telesnih stvari.

¹¹ Prim. Mojzesovo poročilo o ustvarjenju sveta Gen 1, 10. 12. 18. 21. 25. 31.

in vojne čete, moči in oblasti, vladarstva in prestole, nadangele in angele, si za temi vsemi po njem ustvaril ta vidni svet in vse, kar je na njem. Zakaj ti si nebo kakor hišo postavil in kakor kožo¹² razpel in zemljo na nič položil¹³ zgolj s svojo voljo; ti si utrdil nebesni obok in noč in dan razporedil, ti si pripeljal luč iz zakladnic in z nje omejitvijo privedel temo za počitek žvotinjam, ki se gibljejo na svetu; ti si na nebu postavil sonce, da gospoduje dnevu, in mesec, da gospoduje noči, in si na nebo zarisal zbor zvezd v hvalo svojega veličastva. Ti si ustvaril vodo za pijačo in očiščevanje in oživljajoči zrak za vdihovanje in izdihovanje in za oddajanje glasu z jezikom, ki giblje zrak, in za sluh, ki ga zrak zbudi, da sprejme in sliši govor, ki k njemu prihaja. Ti si ustvaril ogenj, da blaži temo, da ustreza potrebi in nas ogreva in nam sveti. Ti si veliko morje ločil od suhe zemlje: morje si naredil pripravno za plovbo, zemljo pa pripravno za hojo; morje si napolnil z malimi in velikimi živalmi, zemljo pa napolnil s krotkimi in divjimi, jo pogrnil z raznimi rastlinami in ovil z zelišči in olepsal s cveticami in obogatil s semeni. Ti si zgradil brezno in ga obdal z velikim oklepom, nakopičenih slanih vodá gladino, in ga od vseh strani zaprl z vrati drobcenega peska; zdaj ga (morje) z vetrovi dvigneš do višine gorá, zdaj razgrneš v ravnino, in zdaj ga z viharjem razvnameš, zdaj s tišino pomiriš, da je mornarjem prijetna pot. Ti si svet, ki si ga po Kristusu ustvaril, z rekami opasal, s hudourniki preplavil, z vedno živimi studenci napojil in z gorami povezal, da je zemlji neomajen in trden sedež. Napolnil si svoj svet in ga okrasil z dišečimi in zdravilnimi zelišči, mnogimi in različnimi živalmi, močnimi in šibkejšimi, užitnimi in delavnimi, krotkimi in divjimi, s sikanjem kač, s petjem raznih ptic, s kroženjem let, številom mesecev in dni, vrsto (sončnih) obratov, z deževnimi oblaki, podečimi se sem in tja, da dajejo sadežem rast, ohranjajo žvotinjne, so bivališče za vetrove, pihajoče, kadar ti ukažeš, in množe rastline in zelišča. Pa nisi sveta samo ustvaril, marveč si na njem naredil tudi prebivalca človeka in pokazal, da je kras krasnemu svetu. Rekel si namreč svoji Modrosti: 'Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti in naj gospoduje ribam v morju in pticam pod nebom!' Zato si ga naredil iz neumrjoče duše in trohljivega telesa; duša je iz nič, telo iz štirih prvin; po duši si mu dal, da z umom spoznava, razločuje med dobrim in slabim, pazi na pravico in krivico, po telesu pa si mu podaril petero čutov in da se giblje naprej. Ti, vsemogočni Bog, si po Kristusu v Edeni proti vzhodu zasadil raj z vsakovrstnimi užitnimi rastlinami in si vanj popeljal človeka kakor v razkošno hišo in mu, ko si ga ustvaril, dal in vsadil postavo, da bi bil v sebi in od sebe imel kal bogospoznanja. Ko si ga popeljal v raj radosti, si mu dal oblast, da je vse užival, samó eno si mu prepovedal okusiti zaradi upanja na boljše dobrine, da bi bil prejel za plačilo neumrljivost, če bi bil zapoved izpolnil. Ko pa je zapoved pustil v nemar in po zvijači kače in nasvetu žene okusil prepovedani sad, si ga sicer po pravici pahnil iz raja, nisi ga pa v svoji dobroti prezl, da bi se bil popolnoma pogubil — saj je bil tvoja stvar —, marveč, ko si mu bil prej podredil vse stvarstvo, si mu dal, da je prideloval živež s trudom in znojem, ti pa si vsemu dajal rast, vse množil in zoril. Ko si ga pustil malo časa spati, si ga s prisego poklical v prerojenje, razvezal smrtno obsodbo in obljubil življenje po vstajenju. Pa ne le to, marveč njegove potomce brez števila si povelical, kateri so ti bili zvesti, odpadle pa kaznoval, sprejel daritev Abela pravičnega, bratomornega Kajna dar pa zavrnil kot pregrešen. Vrh tega si sprejel Šeta in Enosa in prenesel Henoha.

Ti si namreč stvarnik ljudi in delilec življenja in pomočnik v potrebi in zakonodajalec in plačnik njim, ki postave izpolnjujejo, in kaznovalec tistih, ki jih prelamljajo. Ti si poplaval svet z velikim potopom zaradi množine brezbožnežev, pravičnega Noeta pa potopa rešil v barki z osmimi dušami vred, ki so bile zadnje izmed prejšnjih, pa naj bi bile začetek naslednjih. Ti si užgal strašni ogenj zoper sodomsko peteromestje in si rodovitno zemljo spremenil v solno morje zaradi izprijenosti njenih prebivalcev in svetega Lota potegnil iz požara. Ti si Abrahama rešil iz brezbožnosti njegovega rodu in ga postavil za dediča svetá in mu razodel svojega Kristusa. Melkizedeka si določil za velikega duhovnika bogoslužja. Proslavil si trpina Joba, svojega služabnika, kot zmagovalca nad kačo, početnico zlega. Izaka si naredil za sinú obljube. Jakoba, očeta dvanajstih sinov, in njegove potomce si razmnožil in ga peljal v Egipt s pet in sedemdesetimi dušami. Ti, Gospod, nisi prezl Jožefa, marveč si mu za plačilo, ker je zaradi tebe ohranil čistost, dal

¹² Podoba, vzeta iz orientalskega življenja, kjer so kože rabili za šotore (Ps. 103, 2).

¹³ Zemlja v prostoru nima podlage, drži jo božja volja.

gospodstvo nad Egipčani. Ti, Gospod, nisi prezrl Hebrejcev, egiptskih tlačanov, zaradi obljub, danih njih očetom, marveč si jih rešil in Egipčane kaznoval. Ko pa so ljudje potvorili naravni zakon in eni menili, da so stvari same od sebe, drugi jih častili bolj, ko je prav, in jih stavili poleg tebe, Bog vesoljstva, jih nisi pustil v zmoti; poslal si svojega svetega služabnika Mojzesa in po njem dal pisano postavo, da bi bila podprla naravno, in oznanil, da je stvarstvo tvoje delo, in odpravil zmoto mnogoboštva. Arona in njegove potomce si odlikoval z duhovniško častjo. Hebrejce si kaznoval, ko so grešili, in jih sprejel, če so se vrnili. Egipčane si strahoval z desetimi stiskami, razdelil morje in peljal skozenj Izraelce, zasledujoče Egipčane pa potopil. Z lesom si osladil grenko vodo, iz trde skale dal priteči vodo, dal mano padati z neba in prepelce za živež, postavil ognjeni steber ponoči za razsvetljavo in oblačni steber podnevi za senco. Postavil so Jozueta za vojvodo in sedem kananejskih rodov po njem pokončal. Jordan si pretrgal in posušil etanske vode. Podrl si obzidje brez vojnega orodja in brez človeške roke. Za vse ti bodi slava, vsemogočni Gospod!

b) Svet, svet, svet.

Tebe molijo neštevilne vojske angelov, nadangelov, prestolov, gospostev, vladarstev, oblasti, moči, večnih vojsk, kerubi in šesterokrili serafi, ki z dvema kriloma pokrivajo noge, z dvema glavo, z dvema pa letajo in s tisoči tisočev nadangelov in deset tisoči deset tisočev angelov brez prenehljaja in brez molka kličejo — in vse ljudstvo naj z njimi govori: Svet, svet, svet, Gospod vojnih krdel! Polna so nebesa in zemlja njegove slave. Blagoslovljen na veke! Amen. (Dalje prihodnjič.)

Kako daleč je dospel naš liturgični pokret

Že pred dobrimi desetimi leti je zanimanje za liturgijo močno zajelo zlasti mlade akademske vrste. Že v prvi številki dijaškega glasila »Križ na gori« je F. Čibej v navdušeni besedi mlade tovariše povedel v bogati in skrivnostni svet sv. bogoslužja. Istega leta (1925) so ob priliki svojega mladinskega zborovanja akademiki imeli v Stični tudi prvi liturgični tečaj. Zrno liturgičnega zanimanja je poslej lepo obrodilo na več krajih slovenske domovine. Dobili smo kmalu tudi več domačega liturgičnega slovstva, predvsem za uporabo in deloma za pouk. Naše liturgično slovstvo je vedno šele v početkih, pa je vendar za naše razmere dokaz velikega prizadevanja. Izredne važnosti je temeljito strokovno delo o sv. liturgiji »Katoliška liturgika« 1933 izpod peresa vseuč. profesorja dr. Fr. Ušeničnika, ki je skrbno podal hkrati tudi veliko liturgične zgodovine. Srednjemu izobražencu sta lani poklonila zelo lepo novo Liturgiko gimn. profesorja dr. Jaklič in dr. Vrečar. V cerkveno leto sta segla po zaklade dr. Mihael Opeka s svojimi liturgičnimi govori in dr. J. Pogačnik, ki nam je krasno poslovenil in obrazložil bogoslužje Velikega tedna 1935 in Presv. R. Telesa 1934. O daritvi sv. maše so nam pa lepo spregovorili dr. p. Roman Tominec v Križu 1929, Vital Vodušek v Bogoljubu, Aleš Napret (C.) v salezijanski »Zbirki za duhovno prosveto«. Mladini pa sta podala nazoren liturgičen pouk o sv. maši p. Metod Turnšek v »Lučki z neba« in Matkovič v »Angelčku«. Pravkar nam razlaga sv. mašo tudi mariborska »Nedelja« in tiska se nova »Razlaga sv. maše«, ki nam jo bo v kratkem poklonil Karel Jaš. Litugične »Svete snovi« je prisrčno orisal sal. Andrej Farkaš. Poleg teh nekoliko bolj sistematičnih del pa najdemo dokaj gradiva še po raznih revijah in nabožnih listih: V Bogoslovnem Vestniku (dr. Fr. Ušeničnik, dr. Ciril Potočnik), v Vzajemnosti (Anton Karo, dr. Pogačnik, A. Žužek), Križu, Kraljestvu božjem, Bogoljubu, Glasniku, Cvetju, mariborski in koroški Nedelji, Naši Zvezdi in dr.

Opomba ur. Članek je bil pisan in stavljen koncem 1935, pa doslej ni mogel priti na vrsto.

Življenje s cerkvenim letom

(Nadaljevanje.)

Ko zunaj v naravi listje rumeni in odpada, ko raste tema in pritiska mraz, obhajamo tudi v cerkvenem letu jesen, ki se začneja z jesenskim kvartnim tednom (v sredo po povišanju sv. križa). Sv. cerkev nas pripravlja na konec, na konec življenja in na konec sveta ter veličastni Kristusov drugi prihod.

16. nedelja po binkošti. Še bolj kakor doslej si moramo v tem času prizadevati za dobra dela. Pred Bogom pa imajo veljavo samo tista dobra dela, ki jih storimo s pomočjo milosti. Milost mora našo voljo nagniti in jo ohraniti stanovitno. Zato prosimo pri današnji sv. maši, naj gre milost vedno pred nami in hodi za nami ter stori, da bomo vedno dovzetni za dobra dela. V daritvi bomo uslišani, zakaj vse milosti nam tečejo iz daritve sv. maše.

Svojim angelom je za te zapovedal, naj te varujejo na vseh tvojih potih.

17. nedelja po binkošti. Tri velike resnice krščanske vere nam daje cerkev ta teden na pot: resnico o Kristusu, resnico o cerkvi in resnico o ljubezni. — 1. Kristus je Sin božji, ki sedaj poveljčan kraljuje na desnici Očetovi, dokler ne pride v slavi in veličastvu sodit žive in mrtve. 2. Cerkev je skrivnostno telo Kristusovo, mi smo pa udje tega telesa. Zato nas danes opominja sv. Pavel, naj živimo, kakor se spodobi za poklic, v katerega smo poklicani, v vsej ponižnosti in krotosti, s potrpežljivostjo. Ta poklic je večno zveličanje. 3. Ljubezen je največja zapoved: »Drug drugega prenašajte v ljubezni in in se trudite, da ohranite edinost duha z vezjo miru.« Varovati se moramo vsega, karkoli bi utegnilo rušiti med nami krščansko vzajemnost, za katero je Gospod molil: Naj bodo vsi eno.

18. nedelja po binkošti. Evangelij današnje nedelje nam kliče v spomin zakrament sv. krsta in nas vzpodbuja k obnovi krstne obljube. Tudi naša duša je bila pred krstom podobna mrtvo-udnemu bolniku, a jo je Gospod v zakramentu sv. krsta ozdravil. Vsako nedeljo prosimo, naj bi sv. daritev začeli s tako nedolžnostjo in svetostjo, kakor smo ju prejeli pri sv. krstu, ko molimo: Pokropi me, Gospod, s hizopom in očiščen bom, operi me in bolj ko sneg bom bel. Tudi mi vedno hvalimo Boga s sv. Pavlom za božjo milost, ki nam je bila dana v Kristusu Jezusu po sv. krstu, ter sodelujemo z njo, da bomo brez graje ob dnevu Gospoda našega Jezusa Kristusa.

19. nedelja po binkošti. Današnji evangelij nam prikazuje veličastno sliko: Vidimo razsvetljeno svatbeno dvorano, v njej sede za mizo številni gostje, oblečeni v bela svatovska oblačila. Polni pričakovanja gledamo proti vratom, ki se imajo vsak trenutek odpreti, da vstopi kralj in pozdravi goste. Dvorana je cerkev; svatje so kristjani, svatovsko oblačilo pa je krstna obleka posvečujoče milosti in otroštva božjega; kralj, ki prihaja, je Gospod ob vesoljni sodbi. Največja skrb našega življenja mora biti, da ohranimo svatovsko oblačilo posvečujoče milosti do smrti. Ako smo ga kdaj po nesreči izgubili, moramo, kakor nas danes opominja sv. Pavel, čimprej v sv. spovedi

obleči zopet novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti. Tako se nam ne bo treba bati božjega Sodnika ob smrti in vesoljni sodbi.

20. nedelja po binkoštih. Evangelij današnje nedelje nam pravi: Drugi Kristusov prihod bo veliki dan obračuna. Bog je pripravljen odpustiti nam na zemlji grehe, ako izkazujemo svojemu bližnjemu odpuščajočo ljubezen. Ako hočemo, da bomo kdaj milostno sojeni, potem si moramo že sedaj pridobiti za braniteljico odpuščajočo ljubezen. Neusmiljenost in trdosrčnost do bližnjega bosta strogo kaznovani. Velikodušno dejanje Kralja Jezusa, ko je molil za svoje sovražnike, se ponavlja tudi še sedaj pri vsaki sv. maši, ko prosi za nas: Oče, odpusti jim... V zameno za njegovo brezmejno ljubezen moramo in hočemo tudi mi iz srca odpuščati svojim neprijateljem.

21. nedelja po binkoštih. Danes obhajamo praznik Kristusa Kralja. Da je Kristus — Kralj, so govorili že preroki. David ga opisuje kot kralja miru, kot kralja in duhovnika obenem, ki sedi na božji desnici in bo na dan svoje jeze (ob vesoljni sodbi) zdrobil v prah svoje sovražnike. Naj se nasilni mogotci in kruti oblastniki zemlje še tako dvigajo zoper njega, vendar ostane Kralj sveta do konca sveta. Potem bo zopet prišel v veliki moči in slavi soditi žive in mrtve ter bo vsakemu povrnil po njegovih delih.

Iz slovstva

Malo opravilo n a č a s t b l a ž e n i D e v i c i M a r i j i. Oskrbela kongregacija šolskih sester III. reda sv. Frančiška Kristusa Kralja v Mariboru. Založila Družba sv. Mohorja v Celju 1936. Str. 204, vez. 20 Din. — **Malo opravilo** v čast bl. D. M. je nastalo nekako v 10. stoletju, širilo se je pa zlasti od 11. stoletja dalje. Poleg predpisanih kornih molitev so začeli zlasti v samostanskih cerkvah moliti še malo opravilo. S posebno vneto so ga gojili zlasti cistercijani, ki ga še dandanes molijo skupno v koru pred posameznimi kanoničnimi urami. Dolžnost, moliti malo opravilo, imajo tudi ženske redovne družbe. Malo opravilo naj bi jim vsak dan znova klicalo v spomin ideal krščanskega devišva in jim posredovalo priprošnjo Matere božje. »Eno vemo popolnoma izvestno«, pravi sv. Peter Damiani († 1072) o tej lepi molitvi, »da si bo vsak, kdorkoli vsak dan zbrano moli to opravilo v Marijino čast, tudi na dan svoje smrtne stiske zagotovil varstvo Matere božjega Sodnika«. — Ze l. 1912. so izšle v Jugoslovanski tiskarni in Ljubljani »Male dnevne blažene Device Marije«. Zaradi novega prevoda liturgičnih tekstov je bila potrebna nova izdaja. Malo opravilo, ki so ga sedaj izdale mariborske šolske sestre, ima latinsko in vzporedno slovensko besedilo. Na prvih 14 straneh je podano tudi navodilo, kako se moli malo opravilo v koru oziroma zasebno. Kolikor je že prevedenih liturgičnih tekstov, so vsi vzeti iz avtentičnih zbirk molitev, rimskega obrednika itd. Knjižico bodo z največjim duhovnim pridom uporabljale ne samo naše vrle in požrtvovalne redovne sestre, ampak tudi vsak častilec Jezusa v presv. Rešnjem Telesu in njegove preblazene Matere. Knjižico najtopleje priporočamo.

Oficij za rajne iz rimskega obrednika. — Ista založnica je l. 1935 izdala tudi opravilo za rajne. Najlepše in najuspešnejše molitve pri čutju pri mrliču in sploh ob podobnih prilikah. Zeleti bi bilo le, da bi bile ponatisnjene prav vse sklepe molitve, kakor so v Rimskem obredniku. Tudi ta knjižica je vredna vsega priporočila. Stane broš. 6 Din.

L. Desnoyers, Les Psaumes (Psalmi). Traduction rythmée d'après l'ébreu. Desclée de Brouwer, Paris 1935. Str. 469.

Psalmi že od nekdaj tvorijo največji del javne bogoslužne ali liturgične molitve sv. cerkve. Od Boga navdihnjeni spevi izražajo na nazoren orientalski način vsa čustva in stremljenja po Bogu hrepeneče duše. Ze tisočletja knjiga psalmov kot živa reka molitve pozivlja človeška srca v občevanju z Bogom. Je pa knjiga psalmov za umevanje spocetka nekoliko težka. Preko takih težav pa človeku najboljše pomaga dober prevod z razlago. Pričujoči francoski prevod psalmov z daljšim uvodom in kratkimi razlagami k besedilu je eden izmed najboljših novejših pripomočkov za proučevanje in umevanje psalmov po dobesedni razlagi. Knjiga zasluži pri vseh prijateljih svetopisemske in liturgične molitve iskreno priporočilo.